

Raad Buitenlandse Zaken d.d. 24 februari 2025

Raad Buitenlandse Zaken d.d. 24 februari 2025

Aan de orde is het **tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken d.d. 24 februari 2025 (CD d.d. 13/02)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken. Daar hebben zich vijf sprekers voor aangemeld. De heer Van Campen heeft zelf niet deelgenomen aan het debat, maar zijn collega Van der Burg wel. Er moet officieel dus toestemming zijn. Is er bezwaar tegen dat de heer Van Campen deelneemt? Ik zie geen mensen naar de interruptiemicrofoon rennen, dus welkom. De eerste spreker is de heer Paternotte van D66.

De heer **Paternotte** (D66):

Voorzitter. Veel dank aan collega Van Campen dat hij de heer Van der Burg vanavond wil vervangen hier.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het zestiende sanctiepakket naar verwachting opnieuw niet in een verbod op de import van Russisch lng zal voorzien;

constaterende dat de EU/G7 Price Cap Coalition nog geen stappen heeft gezet richting verlaging van het prijsplafond voor Russische olie;

overwegende dat de lng-export en olie-export de belangrijkste pilaren van de Russische economie en de oorlogskas van Poetin zijn;

overwegende dat weliswaar de totale import van lng naar Nederland is afgenomen, maar de import van Russisch lng in 2024 is toegenomen ten opzichte van het jaar daarvoor;

van mening dat maximale druk op de Russische oorlogseconomie nodig is en de EU-landen hun eigen veiligheid schaden met de consumptie van Russische import;

verzoekt het kabinet te stoppen met het importeren van Russisch lng;

verzoekt het kabinet voorts binnen alle gremia in te zetten op een verlaging van het prijsplafond voor Russische olie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte, Piri, Boswijk en Ceder.

Zij krijgt nr. 3046 (21501-02).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de meerderheid van de Kamer eerder heeft aangegeven een Nederlandse rol te zien om samen met NAVO-partners te zorgen voor de bescherming van naoorlogse stabiliteit in Oekraïne;

overwegende dat de Amerikaanse minister van Defensie heeft aangegeven geen rol voor de NAVO noch voor de VS te zien bij het bewaken van de naoorlogse stabiliteit in Oekraïne, en daarbij specifiek heeft aangegeven dat een naoorlogse veiligheidsgarantie geleverd zal moeten worden door zowel Europese als niet-Europese landen;

overwegende dat de Europese NAVO-landen op dit moment niet de capaciteiten hebben om onafhankelijk van de VS op te treden als een duurzame naoorlogse vredesmacht in Oekraïne;

spreekt uit dat de Kamer, ook zonder NAVO-vlag, een actieve Nederlandse rol ziet in het waarborgen van de naoorlogse stabiliteit in Oekraïne;

verzoekt de regering om een constructieve houding aan te nemen ten aanzien van een Europese duurzame naoorlogse vredesmacht in Oekraïne, in samenwerking met andere trans-Atlantische bondgenoten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte en Van Campen.

Zij krijgt nr. 3047 (21501-02).

Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Hirsch van GroenLinks-PvdA.

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):
Voorzitter. Heel snel.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het aantal illegale nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever blijft toenemen;

overwegende dat de illegale nederzettingen de totstandkoming van de tweestatenoplossing belemmeren;

verzoekt het kabinet te pleiten voor sancties tegen mensen die zich in de Westelijke Jordaanoever settelen of illegale nederzettingen bouwen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Hirsch.

Zij krijgt nr. 3048 (21501-02).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de handelsrelatie het belangrijkste drukmiddel is van de EU om Israël te bewegen tot medewerking aan een tweestatenoplossing;

verzoekt het kabinet om tijdens de Associatieraad EU-Israël het handelsdeel van het associatieakkoord ter sprake te brengen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Hirsch en Paternotte.

Zij krijgt nr. 3049 (21501-02).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de escalatie in Congo door rebellengroep M23 de afgelopen weken al heeft geleid tot naar schatting 3.000 doden;

constaterende dat Rwanda actief is in dit conflict, door de feitelijke controle over en levering van wapens en troepen aan M23;

verzoekt het kabinet in de Raad te pleiten voor een staakt-het-vuren in Congo en humanitaire hulp, aanvullende sancties tegen M23 en Rwanda, en het heroverwegen van de steun aan het Rwandese leger,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Hirsch, Paternotte en Bamenga.

Zij krijgt nr. 3050 (21501-02).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Amerika met het bevroren van USAID een enorm gat laat vallen in strategische buurregio's van Europa, zoals de Sahel en Oost-Europa, waar USAID onder andere werkte aan democratie, rechtsstaat en onafhankelijke journalistiek;

overwegende dat het versterken van democratisch bestuur ook Nederlandse veiligheids- en handelsbelangen dient;

verzoekt de regering samen met Europese partners te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de impact van de pauzering op te vangen in de versterking van democratie en rechtsstaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Hirsch.

Zij krijgt nr. 3051 (21501-02).

Dank u wel. Dan gaan we naar de volgende spreker, de heer Kahraman van NSC.

De heer **Kahraman** (NSC):

Voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat president Trump, voor gesproken te hebben met president Zelensky, contact heeft gehad met Vladimir Poetin over een bestand van de agressieoorlog van Rusland tegen Oekraïne;

overwegende dat de Amerikaanse minister van defensie, Pete Hegseth, heeft uitgesproken dat Oekraïne het door Rusland bezette grondgebied en zijn wens om lid te worden van de NAVO moet opgeven;

overwegende dat dit zorgt voor een nieuwe realiteit waarbij nu meer dan ooit Oekraïne onverminderd gesteund moet worden;

spreekt uit dat bij onderhandelingen niet gesproken mag worden over Oekraïne zonder Oekraïne, en niet over Europa zonder Europa;

spreekt uit dat het kabinet moet inzetten op een actieve Nederlandse rol bij mogelijke aankomende onderhandelingen en de naoorlogse regelingen;

verzoekt het kabinet op korte termijn, zoals bij de München Security Conference, proactief gesprekken aan te gaan met zowel Oekraïne, Verenigde Staten en andere (Europese) bondgenoten over de naoorlogse soevereiniteit en veiligheid van Oekraïne;

verzoekt het kabinet Oekraïne zowel militair als niet-militair onverminderd te blijven steunen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kahraman en Van Campen.

Zij krijgt nr. 3052 (21501-02).

De heer Kahraman (NSC):

Voorzitter. We hebben het ook over Syrië gehad in het commissiedebat. Ik wil de minister bedanken voor zijn aandacht voor de kwetsbare groepen in Syrië, zoals de christenen en de alawieten, en we roepen hem op om dit te blijven doen in zijn gesprekken in de EU en mogelijk bij zijn toekomstige bezoek aan Syrië, dat hij net aankondigde. Hij gaat waarschijnlijk ook Maaloula bezoeken, de plaats waar nog steeds Arameeërs wonen. Ik wens hem heel veel succes hiermee.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Baarle van DENK.

De heer Van Baarle (DENK):

Dank, voorzitter. Graag zou ik de minister nog wensen te verblijden met een tweetal moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat op 24 februari de EU-Israël-Associatieraad als vervolg op de bijeenkomst van de Raad Buitenlandse Zaken zal plaatsvinden;

overwegende dat de ondertekenaars van het EU-Israël-associatieverdrag de mensenrechten dienen te respecteren zoals vastgelegd onder artikel 2 van dit verdrag;

overwegende dat Israël structureel de mensenrechten van Palestijnen schendt;

overwegende dat hiermee de afspraken zoals vastgelegd in dit verdrag worden geschonden;

verzoekt de minister tijdens de EU-Israël-Associatieraad kenbaar te maken dat Israël de mensenrechtenbepaling, zoals vastgelegd onder artikel 2 van het EU-Israël-associatieverdrag, schendt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3053 (21501-02).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat president Trump een plan heeft gepresenteerd om ruim 2 miljoen mensen uit Gaza te deporteren;

overwegende dat deze uitspraak door meerdere mensenrechtenorganisaties wordt bestempeld als strijdig met het internationaal recht;

overwegende dat Nederland een belangrijke rol zou moeten hebben in het verdedigen van het internationaal recht;

verzoekt de regering om het Gazaplan van Trump met de meest krachtige bewoordingen te veroordelen en als etnische zuivering te betitelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3054 (21501-02).

De heer Van Baarle (DENK):

Bedankt, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan zijn we toe aan de laatste spreker van de Kamer. Ik wilde "van de avond" zeggen, maar dat is niet het geval. De heer Van Campen van de VVD.

De heer Van Campen (VVD):

Dank u, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Rusland niet beloond moet worden voor zijn grootschalige agressieoorlog;

overwegende dat Oekraïne in een zo sterk mogelijke onderhandelingspositie moet worden gebracht;

overwegende dat de VS mogelijk andere belangen zien en andere overwegingen maken voor een vredesdeal dan Oekraïne en andere Europese landen;

verzoekt de regering er alles aan te doen, vooral richting de VS, om Oekraïne en de EU te betrekken bij vredesbesprekingen tussen Oekraïne en Rusland,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Campen en Kahraman.

Zij krijgt nr. 3055 (21501-02).

Dank u wel. Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de termijn van de Kamer. Er is een tiental moties ingediend. De minister heeft aangegeven dat hij ongeveer tien minuten nodig heeft om de moties te kunnen beoordelen, dus ik schors de vergadering tot 20.45 uur.

De vergadering wordt van 20.36 uur tot 20.45 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken. De Kamer heeft haar inbreng geleverd. Er is een tiental moties ingediend. Het woord is aan de minister.

Minister Veldkamp:

Dank, voorzitter. Een appreciatie van de moties. De eerste is ondertekend door Paternotte, Piri, Boswijk, Ceder en gaat over Russisch lng en een prijsplafond voor de Russische olie. Dat zijn twee verschillende dingen. Het prijsplafond is eigenlijk een G7-/EU-zaak. Dat moet echt met G7-partners worden besproken. Met betrekking tot het importeren van Russisch lng zeg ik dat wij sancties altijd in EU-verband doen. Zo kunnen we effectief zijn en samen kracht zetten. Hier staat gewoon: stoppen met importeren. Dan moet ik haar ontraden. Als ze zou kunnen worden aangepast en het eerste verzoek wordt geschrapt of aangepast, dan zou ik haar misschien oordeel Kamer kunnen geven, maar op dit moment dus niet.

De voorzitter:

Ik kijk even naar de heer Paternotte.

De heer Paternotte (D66):

Wij vinden het onverteerbaar dat we via de Rotterdamse haven op deze manier toch bijdragen aan de Russische oorlogskas. Dat bespraken we een halfjaar geleden natuurlijk ook al. De vraag is een beetje wanneer het een keer klaar is. Ooit was het idee er dat we in Europa überhaupt niet zonder gas door pijpleidingen konden. We moeten ook zonder vloeibaar gas uit Rusland kunnen, want we spekken hiermee de oorlogskas van Poetin. Ik zou de minister willen vragen welk perspectief hij hierbij dan schetst.

Minister Veldkamp:

Het perspectief is dat we juist nu op Rusland grote druk moeten zetten. Dat doen we samen als Europa. Daar zijn we samen sterk in. We hebben in Europa al veel bereikt met die druk op Rusland. We zijn vijftien sanctiepakketten overeengekomen. Die hakken er ook in. We zien dat in de Russische economie de eerste barsten duidelijk worden. Die moeten we nu vergroten, maar daarin wil ik graag samen in Europa optreden. Ik werk, zoals u weet, aan een zestiende pakket. Nederland doet daarmee in de voorhoede mee. Nederland is forward-leaning en wil heel graag Rusland en het Russische verdienvermogen aanpakken, maar dat doen we wel graag op een verstandige manier, samen met Europa.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik was niet van plan om het debat helemaal opnieuw te doen. De vraag is of u de motie aan wil passen. Anders is het oordeel "ontraden".

De heer Paternotte (D66):

Zie het dan wel als een heel duidelijk statement. Ik ga de motie dan ook niet aanpassen. We raken inderdaad de Russische economie. We zien dat Nederland echt veel doet met sancties; daar ook alle begrip en respect voor. Maar dit is wel zo'n belangrijke poot van de Russische economie. Daar willen we deze stap op zetten.

De voorzitter:

Dank u wel. De motie op stuk nr. 3046 is ontraden. De motie op stuk nr. 3047.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 3047 over een naoorlogse vredesmacht in Oekraïne geef ik oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3047 krijgt oordeel Kamer.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 3048 ontraad ik. Bij sancties blijft het maatwerk. We zetten ons in om gewelddadige kolonisten en organisaties die bijdragen aan de bezetting te sanctioneren. Verder hebben we het ontmoedigingsbeleid. Om die reden ontraad ik de motie.

De voorzitter:

Nog een interruptie van mevrouw Hirsch.

Mevrouw Hirsch (GroenLinks-PvdA):

De minister heeft het over "gewelddadig". De nederzettingen zijn illegaal. Dat is net zo grensoverschrijdend en niet-wenselijk. Ik snap dan niet zo heel goed waarom de minister niet bereid is om daar actie op te ondernemen.

Minister Veldkamp:

Omdat we daarvoor al het ontmoedigingsbeleid hebben. In de EU hebben we al twee pakketten geaccordeerd en we

werken momenteel aan een derde pakket in EU-verband. Dat ziet specifiek op gewelddadige kolonisten. Daar zit het hele grote probleem op dit moment.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik wil niet op donderdagavond nog het hele debat overdoen. De motie op stuk nr. 3048 is ontraden. De motie op stuk nr. 3049.

Minister Veldkamp:

In de motie op stuk nr. 3049 wordt gevraagd om het handelsdeel van het associatieakkoord ter sprake te brengen. Ja, dat staat op de agenda, als ik het goed begrijp. Dat wordt meegenomen. Ik geef de motie oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3049 krijgt oordeel Kamer.

Minister Veldkamp:

Dan de motie op stuk nr. 3050. Daarin zit één probleem, namelijk het heroverwegen van de steun aan het Rwandese leger dat daar wordt genoemd. Met EPF-steun, Europese steun, levert het Rwandese leger in Mozambique met een heel bataljon een belangrijke en positieve bijdrage aan de stabiliteit. We willen voorkomen dat de situatie in het noorden van Mozambique verslechtert. Ik hoor heel goed wat er met deze motie wordt beoogd, ook met het oog op Oost-Congo. Maar gezien de situatie van Mozambique moet ik de motie ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3050 wordt ontraden.

De heer Paternotte (D66):

Dat verbaast mij, omdat de minister best positief reageerde op het idee om concreet druk te zetten op Rwanda. Rwanda heeft met 7.500 soldaten gewoon bijgedragen aan de inname van een stad door een rebellengroep in een naburig land. Dat lijkt wel heel erg veel op wat Vladimir Poetin elf jaar geleden in de Donbas deed. Je kunt je toch niet voorstellen dat we dan zeggen: de Russische militairen spelen op een andere plek een stabiliserende rol, dus we zijn niet bereid om dat drukmiddel in te zetten. We kunnen Rwanda hier toch alleen vanaf brengen als we in Europa echt bereid zijn om gecoördineerd drukmiddelen in te zetten?

Minister Veldkamp:

Het gaat echt om verschillende situaties. Ik wil de situatie in het noorden van Mozambique niet schaden. In de motie staat wel "aanvallende sancties tegen M23 en Rwanda". Gradueel de druk opvoeren wil ik zeker wel, dus daarmee beogen we hetzelfde. Maar met het heroverwegen van de steun aan het Rwandese leger door de EU zit ik met het probleem van Mozambique. Daarom moet ik de motie ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3050 wordt ontraden. Dan de motie op stuk nr. 3051.

Minister Veldkamp:

Dan de motie op stuk nr. 3051, over USAID, de pauzering en de impact daarvan. Deze motie geef ik oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3051 krijgt oordeel Kamer.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 3052 spreekt iets uit, dus daarover hoeft ik geen appreciatie te geven. Voorts wordt het kabinet in de motie verzocht om proactief gesprekken aan te gaan met zowel Oekraïne, de Verenigde Staten en andere bondgenoten over de naoorlogse soevereiniteit en veiligheid van Oekraïne, en Oekraïne zowel militair als niet-militair onverminderd te blijven steunen. De motie krijgt oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3052 krijgt oordeel Kamer.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 3053 van de heer Van Baarle, over het kenbaar maken van het schenden van de mensenrechtenbepaling zoals vastgelegd in artikel 2 van het EU-Israël-associatieverdrag, ontraad ik. Daarvoor zou een herziening nodig zijn. Die staat nu niet op de agenda; anders zou Israël niet aan tafel komen. Ik wil dat gesprek met Israël juist wel aangaan.

De heer Van Baarle (DENK):

Ja, het gesprek staat op de agenda. In de motie vraag ik de Nederlandse regering om tijdens dat gesprek in de Associatieraad EU-Israël als Nederlandse regering aan te geven dat artikel 2 van het associatieverdrag door Israël niet gerespecteerd wordt. In artikel 2 wordt gevraagd om respect voor de mensenrechten. Het lijkt mij toch dat de Nederlandse regering, gezien het feit dat Israël de mensenrechten van Palestijnen niet respecteert, dat kan meegeven in dat gesprek. Dat lijkt me een heel redelijk verzoek.

Minister Veldkamp:

In de Associatieraad EU-Israël wordt het geheel van de betrekkingen besproken. De EU-methodiek is zo dat je, als het gaat over artikel 2, een Europese review nodig zou hebben. Die staat nu niet op de agenda. Als die wel op de agenda zou staan, zou Israël niet aan tafel komen. Mij is het heel veel waard dat we eindelijk eens dat gesprek voeren tussen de EU en Israël, in de volle breedte. Daarbij stellen we zaken aan de orde waarmee we het niet eens zijn, maar ook zaken waarover we het wel eens kunnen zijn.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3053 wordt ontraden. Dan de motie op stuk nr. 3054.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 3054 wordt ontraden, onder verwijzing naar het debat.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3054 wordt ontraden. En dan tot slot de motie op stuk nr. 3055.

Minister Veldkamp:

In de motie op stuk nr. 3055, van de heren Van Campen en Kahraman, wordt de regering verzocht om al het mogelijke te doen, vooral richting de VS, om Oekraïne en de EU te betrekken bij de vredesbesprekingen tussen Oekraïne en Rusland. Deze motie krijgt oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3055 krijgt oordeel Kamer.

Daarmee zijn wij gekomen aan het einde van dit tweeminutendebat. Meneer Paternotte, het is eigenlijk niet zo gebruikelijk dat er over een motie die door iemand anders is ingediend een uitgebreide discussie met de minister wordt gestart. Maar heel kort, de heer Paternotte.

De heer Paternotte (D66):

In Sierra Leone is een Nederlandse journalist opgepakt die verslag wilde doen van het feit dat Bolle Jos, de meest gezochte drugs crimineel in dat land, niet wordt opgepakt. Dat is een bizarre situatie. Ik geloof dat de minister inmiddels bekend is met die situatie. Ik wil hem vragen of hij ons kan toezeggen dat hij alles in het werk stelt om er via de ambassade in Ghana voor te zorgen dat hij deze journalist zo snel mogelijk vrij krijgt. Want het is natuurlijk onacceptabel dat deze situatie bestaat.

De voorzitter:

Dank u wel. Kan de minister daarop reageren?

Minister Veldkamp:

Ja. Ik maak mij zorgen over berichten over deze arrestatie van een journalist. Juist journalisten moeten in vrijheid hun werk kunnen doen, overal. Ik heb hier zorgen over, ook persoonlijk. Wij zijn hierover aan de bal, via onze ambassade in Accra en onze consul in Freetown. Ik hou hier ook persoonlijke aandacht voor, zodat de situatie over de aangehouden journalist zo spoedig mogelijk wordt geklaard.

De voorzitter:

Dank u wel. Daarmee zijn wij gekomen aan het einde van dit tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Over de tien moties wordt aanstaande dinsdag gestemd. Daarmee zijn we ook aan het eind van deze vergaderdag gekomen. Ik sluit de vergadering.